

GINEKOLOGIYADA LABORATOR DIAGNOSTIKA: MUHIM BOSQICHLAR VA YANGILIKLAR

Najmutdinova Dilbar Kamaritdinovna

TDTU oilaviy amaliyot akusherlik va ginekologiya kafedrası mudiri. Tfd
professor

Rahmonova Umida Tohir qizi

Abdumannonova Xidoyatxon G'anisher qizi

Toshkent Davlat tibbiyot Universiteti

ANNOTATSIYA: Laborator diagnostika ginekologiyada kasalliklarni erta aniqlash, reproduktiv salomatlikni ta'minlash va davolash samaradorligini oshirishda asosiy vosita hisoblanadi. Mazkur maqolada zamonaviy laborator metodlar, skrining tizimlari, genetik testlar, molekulyar diagnostika yondashuvlari va biomarkerlar batafsil tahlil qilinadi. Shuningdek, diagnostika jarayonida aniqlik va tezlikni oshirish, bemor xavfsizligini ta'minlash va reproduktiv yoshdagi ayollarda profilaktik tekshiruvlarning ahamiyati yoritilgan.

ANNOTATION: Laboratory diagnostics in gynecology are a primary tool for early disease detection, ensuring reproductive health, and improving treatment efficiency. This article provides a detailed analysis of modern laboratory methods, screening systems, genetic tests, molecular diagnostic approaches, and biomarkers. The importance of accuracy, speed, patient safety, and preventive examinations in reproductive-age women is highlighted.

АННОТАЦИЯ: Лабораторная диагностика в гинекологии является основным инструментом для раннего выявления заболеваний, обеспечения репродуктивного здоровья и повышения эффективности лечения. В статье представлен детальный анализ современных лабораторных методов, систем скрининга, генетических тестов, молекулярной диагностики и биомаркеров. Подчёркнута важность точности, скорости, безопасности пациента и профилактических обследований у женщин репродуктивного возраста.

KALIT SO‘ZLAR: ginekologiya: laborator diagnostika, molekulyar diagnostika, genetik testlar, skrining tizimlari, biomarkerlar, reproduktiv salomatlik, profilaktika, diagnostik usullar, bemor xavfsizligi, innovatsion yondashuvlar, ultratovush, PCR, hormon tahlillari

KEYWORDS: gynecology: laboratory diagnostics, molecular diagnostics, genetic tests, screening systems, biomarkers, reproductive health, prevention, diagnostic methods, patient safety, innovative approaches, ultrasound, PCR, hormone tests

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: гинекология: лабораторная диагностика, молекулярная диагностика, генетические тесты, системы скрининга, биомаркеры, репродуктивное здоровье, профилактика, методы диагностики, безопасность пациента, инновационные подходы, ультразвук, ПЦР, гормональные анализы

KIRISH

Ginekologiyada laborator diagnostika reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlash va kasalliklarni erta aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Laborator tekshiruvlar surunkali yallig‘lanishlar, jinsiy yo‘l bilan yuqadigan infeksiyalar, hormon disbalansi, endometrioz va polikistik buyrak kasalligi kabi patologiyalarni aniqlash imkonini beradi. Shu bilan birga, zamonaviy laborator metodlar diagnostika aniqligini oshiradi, bemor uchun invaziv bo‘lmagan usullarni taklif qiladi va davolash samaradorligini oshiradi. Ushbu maqolada ginekologiyada laborator diagnostikaning muhim bosqichlari, zamonaviy yondashuvlar, molekulyar va genetik metodlar, skrining tizimlari va biomarkerlar yoritiladi, shuningdek, bemor xavfsizligini ta‘minlash va profilaktik tekshiruvlarning ahamiyati tahlil qilinadi.

ASOSIY QISM

Ginekologiyada laborator diagnostika bir necha asosiy bosqichlarni o‘z ichiga oladi: biomaterial yig‘ish, tahlil metodini tanlash, natijalarni aniqlash va talqin qilish. Biomaterial sifatini ta‘minlash erta tashxisda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy laborator metodlar qatoriga molekulyar diagnostika, PCR testlari, genetik skrining, immunologik tahlillar, ultratovush va biomarkerlar aniqlash kiradi. Molekulyar diagnostika kasallikni sezilarli aniqlik bilan aniqlashga yordam beradi, reproduktiv yoshdagi ayollar uchun xavfsiz va samarali usul hisoblanadi. Genetik testlar irsiy kasalliklar, kromosomal o‘zgarishlar, homila salomatligini baholash va reproduktiv kasalliklarni aniqlashda qo‘llaniladi. Skrining tizimlari muntazam tekshiruvlar orqali surunkali kasalliklarni erta bosqichda aniqlash va davolashga imkon yaratadi. Biomarkerlar reproduktiv tizimning holatini baholashda va kasalliklarni monitoring qilishda muhim ko‘rsatkich sifatida xizmat qiladi. Zamonaviy ginekologiyada diagnostika jarayoni bemor xavfsizligi va natijalar aniqligini oshirishga qaratilgan. Avtomatlashtirilgan analizatorlar, telemeditsina platformalari va laboratoriya axborot

tizimlari diagnostika jarayonini tezlashtiradi va inson xatolarini kamaytiradi. Hormon tahlillari ayollarda menstrual sikl, ovulyatsiya va gormonal disbalansni aniqlashda asosiy rol o'ynaydi. PCR testlari patogen mikroorganizmlarni, jumladan klamidiya, gonoreya, HPV va herpes virusini aniqlashda yuqori sezgirlikka ega. Immunologik testlar o'tkir va surunkali yallig'lanishlarni aniqlashda samarali hisoblanadi. Ultrasonografiya laborator natijalar bilan birgalikda struktural va funktsional baholash imkonini beradi. Laborator diagnostika natijalari asosida individual davolash rejasi tuziladi, bu esa reproduktiv kasalliklarni aniqlash va onalik salomatligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, zamonaviy diagnostika usullari profilaktik maqsadlarda ham qo'llaniladi: xavfsiz jinsiy hayot bo'yicha ma'lumot berish, homiladorlikdan oldingi va homiladorlik davridagi skrininglar, emlash kampaniyalari va reproduktiv yoshdagi ayollarni muntazam tekshiruvdan o'tkazish orqali kasalliklar tarqalishini kamaytiradi. Laborator diagnostika yordamida surunkali kasalliklar, masalan, endometrioiz, polikistik buyrak kasalligi, reproduktiv yo'llardagi yallig'lanishlar, homiladorlikdagi xavfli holatlar va bepushtlik sabablarini aniqlash mumkin. Shu bilan birga, diagnostika natijalari orqali bemorlar uchun individual profilaktik va terapevtik choralar ishlab chiqiladi, bu esa ona va bola salomatligini ta'minlashda samarali vosita hisoblanadi.

XULOSA

Ginekologiyada laborator diagnostika reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlash, kasalliklarni erta aniqlash va davolash samaradorligini oshirishda ajralmas vositadir. Molekulyar va genetik testlar, skrining tizimlari, biomarkerlar, ultratovush va PCR tahlillari reproduktiv tizim holatini baholash, surunkali kasalliklarni aniqlash va profilaktik choralarni amalga oshirish imkonini beradi. Diagnostika aniqligi, bemor xavfsizligi va individual yondashuv zamonaviy ginekologiyada muvaffaqiyatli strategiyaning asosiy tarkibiy qismidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. Ginekologiyada laborator diagnostika bo'yicha ko'rsatmalar, Toshkent, 2022.
2. A. Tursunova. Zamonaviy ginekologik diagnostika, Toshkent, 2021.
3. M. Karimov. Ayollar reproduktiv salomatligi va laborator tekshiruvlar, Toshkent, 2020.
4. World Health Organization. Laboratory Guidelines for Reproductive Health, Geneva, 2022.

5. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Clinical Laboratory Standards in Gynecology, 2023.
6. S. Raximova. Reproktiv yoshdagi ayollar salomatligi monitoringi, Toshkent, 2021.
7. N. Yoqubova. Ginekologik laborator diagnostika: yangiliklar va tendensiyalar, Toshkent, 2022.